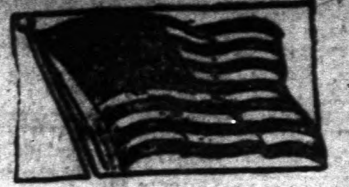

SZABADSÁG

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar nyelvű napilap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Összege, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napló, Magyar Hírmondó, Californian Magyar Farmer.

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

NO. 73. SZÁM.

HARMONONEGYEDIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, péntek, 1924 március 28.

THIRTY-FOURTH YEAR

EGYES SZÁM ÁRA 5 CENT

HARDING ÁLLÍTÓLAG BIZALMI EMBEREIBEN ALAPOSAN CSALÓDOTT

A Daugherty vizsgáló bizottság értesülése szerint Harding elnök annak idején több kormánytagtól meg akart szabadulni. — Clark ohioi bíró előtt arról panaszkodott, hogy csalódott azekben az embereiben, akikben megbízott. — A bizottság ki fogja hallgatni Mellon pénzügyminisztert is. — Brookhart szenátor véleménye a Hardingra vonatkozó hírekről.

WASHINGTON, márc. 26. — Az igazságügyi miniszter ténykedését vizsgáló szenátusi bizottság a mai napon olyan érdekes információkat kapott, hogy Harding elnök néhány héttel a hála előtt állított meg a politikai porondon rövidebb rendet akar teremteni. Smith Brookhart szenátor, a Daugherty vizsgáló bizottság elnöke a mai napon kijelentette, hogy a bizottság ennek a kijelentésnek utána fog járni s meg akarja majd állapítani konkrét értelmét és vonatkozását.

A vizsgáló bizottság több tagja utalt arra a vallomásra, amely legutóbb Gaston B. Means tett, akit — vallomása szerint — Harding elnök felszólított arra, hogy a kormány bizonyos tagjainak működését tegye vizsgálat tárgyává s főként azt kívánta, hogy Mellon pénzügyminiszter működését kísérje figyelemmel. Means szerint egy Underwood nevű bizalmi ember

ret hasonló megbizatással látta el Harding elnök. Brookhart szenátor értesüléseire alapozva azt mondotta, hogy Harding elnök saját kezébe akarta venni a kormánytagok sorában. Mialatt Brookhart szenátor beszélt, kezében tartott egy újságot, amelyben az egyik hír az ohioi George H. Clark több kijelentését idézte. Clark egy ideig a republikánus párt nemzeti bizottságának ohioi elnöke volt.

Ebben a cikkben Clark a többi között azt mondja, hogy Harding elnök kitérte a szívet előtte s utalt arra, hogy "kormánytagjai közül többen, akik nem feltétlenül megbízott, kijelentették, hogy minden rendben van. Az eddigi információ alapján Brookhart szenátor valószínűleg tartja azt, hogy a vizsgáló bizottság — ezekkel az ügyekkel kapcsolatban — Mellon pénzügyminisztert is ki fogja hallgatni.

ROLAND W. BOYDEN LEHET A MAGYAR PÉNZÜGYI ELLENŐR

WASHINGTON, március 26. — Tegnap olyan hírek szálltak fel, hogy Roland W. Boydent, a jövőtételi bizottság nem hivatalos amerikai tagját nevezhetik ki magyar pénzügyi diktátornak a nemzetek ligájának megbízásából. A Fehér Ház és a külügyminisztérium eddig még nem kaptak hivatalos értesítést arról, hogy Mr. Boyden Magyarország pénzügyi ellenőrévé való kinevezését illetékes helyeken fontolóra vették volna.

W. P. G. Harding, a bostoni Federal Reserve bank kormányzójának ajánlották fel először, tudvaleg, ezt a fontos megbizatást, ő azonban elutasította magától, miután, állítólag, egészen fenékre látott a helyzetnek. Közismert tény, hogy a hivatalos körök a legnagyobb tisztelettel és becsüléssel viseltetik Mr. Boyden iránt. A Wilson és a Harding adminisztráció alatt hosszú ideig nem hivatalos minőségben a jövőtételi bizottságban képviselte az Egyesült Államok érdekeit s e fontos állásról való lemondását a legmélyebb sajnálattal vették tudomásul. Mr. Boydent, aki egyébként bostoni ügyvéd, képességeivel fogva különösen alkalmasnak tartják arra, hogy a nemzetek ligájának ellenőrése mellett helyreállítsa Magyarország gazdasági és pénzügyi életét.

ÖNSZÁNTÁBÓL JÖN BERGDOLL SZÜLŐHAZÁJÁBA

Állítólag már el is hagyta Eberbachot, ahol eddig lakott.

HAJÓRA SZALLT.

Ha Amerikába jön, törvény elé állítják.

BERLIN, márc. 26. — Grover Cleveland Bergdoll, az amerikai katonaszökevény, úgy látszik elhatározta, hogy visszatér Amerikába és bírái elé áll. Ez a hír van elterjedve Németországban. Alapja ennek az, hogy Bergdoll összes pogdgyaszaival elhagyta az eberachi Krone-Post szállót, állítólag azért, hogy Frankfurtba utazzék. A szállóában nem szökevényként viselkedett, hanem szigorúan az ottani szabályok szerint viselkedett és így általában a hiedelem, hogy Frankfurtból Hamburgnak veszi útját, ahol majd hajóra száll, hogy visszatérjen Amerikába.

Bergdoll multja meglehetősen kalandos. Emlékeztetünk, hogy annak idején hosszas buzdós után anyja philadelphiai házában letartóztatták, de később, öreit kijátszva, megszökött. Akkoriban segítségére volt hűségese sörfőze, Stecher, aki most is kitart mellette. A kivánsiak Stecherhez fordultak kérdésként Bergdoll állítólagos terve ügyében, de Stecher megtagadott minden felvilágosítást.

Eddigelő nem sikerült kipuhatolni, hogy mi indította Bergdollt észrehozni, hogy visszatérjen szülőhazájába, ahol biztosan büntetés vár rá. Hétnapokkal ezelőtt még az életéről nem volt hír, most pedig visszatért. Ez a kérdés lebeg mindenki fejében.

Nemelyek azonban tudni vélik, hogy a badeni kormány, amelynek kellemeletlen volt Bergdoll ott tartózkodása és értesítésre adta a katonaszökevénynek, hogy szívesen látná, ha távoznék. Bergdoll, ha Amerikába jön tényleg, önszántából teszi és bizonytalan jövőnek néz elébe.

A CSONTSZÁRAZ VEZÉR BÖRTÖN LAKÓJA LETT

Anderson ma vonult be a Sing Sing fegyházba, vagy két évre.

BOSSZUT ESKÜDÖTT.

Okirathamisáért és sikkasztásért ítélték el.

OSSING, N. Y., márc. 26. — William H. Anderson, a New York állami szalonellenes kapitány és egyébként is tekintélyes mezején, ma a hírhedt Sing Sing fegyházba 75.745-ös fogszámmal került két évig terjedőre.

Anderson taxicabban érkezett meg a fegyház kapujához. Kifosztalán eleganciával volt öltözve és a fegyházfeliglyelőt meglepte megjelenésével. Adig, amíg nem tudta, hogy ki jön, persze mulva a tökéletes gavalier átvettél szürke gyönyörűen. A Sing-Sing rabruhájá véletlenül szürke és így mindenképen ráillt ez a jelző.

Mikor Anderson a new yorki pályaudvaron vonatra szállt, az ellenséges tömeg mecskaszórt rendezett a tiszteletére. Anderson azonban ügyet sem vetett a tömegre. Később a fegyház igazgatónak elmondta, hogy ellenségei töltik ki rajta bosszúját, de még elérkezett az ő napja is.

Anderson okirathamisítás és sikkasztás címén ítélték el. Kérlelhetetlen ellensége volt az itáliai és különösen a szalonak. Végre ellenségei leleplezték és most azt nyúgi.

MEGBUKOTT A POINCARE KABINET A LESZAVAZOTT NYUGDIJ TÖRVÉNY MIATT

Az új minisztériumot még nem nevezte ki Millerand elnök. — Nagy az izgalom.

BIZONYTALAN A POLITIKAI HELYZET.

Az ellenzék megerősödése liberálisabb kormányt hozhat, tanácskozáson és ott értesült a történekről. Azonnal kabinet-egész kabinet ma beadta lemondását. A kabinet bukása nem jött egészen váratlanul, mert már hónapok óta állandóan támadásnak volt kitéve a képviselőházban. A kormány szigorított adójavaslatát, amely az adót átlagban husz százalékkal felemelte, még csak válagóyan keresztülment és nagy nehezen keresztülhajtották a költségvetés tetemes leszállítását is. A bukás azonban a nyugdíj-javaslat folytán következett be.

Lasteyrie pénzügyminiszter már hetek óta aggodalommal szemlélte a képviselők ellenkezését a parlamentben. Mikor látta, hogy a javaslat valószínűleg megbukik, végül menedékképpen kijelentette, hogy az ügyet bizalmi kérdésként tekinti. Ma volt a szavazás, amely kedvezőtlen volt a javaslatra nézve, ha mindjárt csekély arányban is. A javaslat 271 szavazattal 264 ellenében megbukott.

A szavazás után hevesek a pénzügyminiszter, de a többi jelenlevő miniszterek is elhagyták az üléstermet. Poincaré a külügyminisztériumban volt fontos tanácskozáson és ott értesült a történekről. Azonnal kabinet-egész kabinet ma beadta lemondását. A kabinet bukása nem jött egészen váratlanul, mert már hónapok óta állandóan támadásnak volt kitéve a képviselőházban. A kormány szigorított adójavaslatát, amely az adót átlagban husz százalékkal felemelte, még csak válagóyan keresztülment és nagy nehezen keresztülhajtották a költségvetés tetemes leszállítását is. A bukás azonban a nyugdíj-javaslat folytán következett be.

A WASHINGTONI KORMÁNY IDŐSZERÜNEK TALÁLJA A LEFEGYVERZÉS KÉRDÉSÉT

Az élv fokozatos megvalósítása érdekében azonban szükségesnek tartja, hogy a kezdeményezés valamelyik európai országból induljon ki.

A WASHINGTONI KONFERENCIA JELENTŐSÉGE.

A sok akadály ellenére a tervet mégis meg lehetne valósítani.

WASHINGTON, márc. 26. — A Fehér Házban kijelentették, hogy az amerikai kormány szívesen kooperál minden olyan törekvéssel, amely a lefegyverkezés kérdéseinek megoldását szolgálja. Egyelőre erre vonatkozólag az amerikai kormány részéről nem történt közlésed. De Washingtonban valószínűleg tartják azt, hogy az amerikai kormány ebben az ügyben (több jelentékeny külföldi kormányval rövidesen érintkezésbe lép.

A Kormány — az európai viszonyokból kifolyólag sokkal célszerűbbnek tartaná azt, hogyha a közlekedés valamelyik európai ország kormányától indulna ki. A washingtoni kormány azonban az állásponton van, hogy a mai körülmények közepette voltaképpen nagyon nehéz eldönteni, hogy az európai kormány mennyiben tudnának ösztökélni e fajta tervvel kapcsolatban.

A washingtoni kormány teljesen tisztában van azzal, hogy a mai európai viszonyok még mindig puskapor szagúak s még jó idő fog eltelni, amíg a viszonyok félig-meddig rendbe jönnek. Viszont azt a felfogást is vallja, hogy a kérdést nem lehet a végtelenségbe elodázni s már itt az ideje annak, hogy átvigye a valóságba.

LEPRA JÁRVÁNY RÉME FENYEGETI PARIS NÉPÉT.

PARIS, márc. 26. — Paris akik az ott elhelyezett nyugdíj-népe körében nagy az izgalom. Attól félnek, hogy a rémes lepra betegség járványszerűen lép fel. Az egyik óriási barakban, amelyben a háború alatt mindenféle afrikai fekete katonaság tartózkodott, leprának minősített betegséget támadott meg több nő.

A SZOVIET NÉPSZAVAZÁST KÖVETEL BESSZARÁBIÁBAN

Semleges ellenőrzés mellett végrehajtott népszavazás keretében döntsön Besszarabia sorsa felől. — Az orosz-román konferencia tárgyalásai megindultak.

BECS, március 26. — Szoviet Oroszország és Románia Tenöröz testületnek sem a pártfogóta vadudó konferenciájának tárgyalásai ma végre megindultak.

A két ország delegátusai tegnap a bécsi külügyminisztériumban találkoztak és megbeszéltek a tárgyalásokról. Hivatalos tanácskozással azonban még nem folytatták.

A tárgyalások egyik legkiemelkedőbb pontja a besszarabiai kérdés lesz. Ezt a volt orosz tartományt a béketárgyalásokkal kapcsolatban nemzetközi egyezmény keretében Románia, Franciaország, Olaszország és Japán kormányai, a szerződést legutóbb Poincaré követelte a francia kamara beiktelyezése s ez még csak jobban kiélezte ezt a jelentős problémát. Az oroszok román saakkházat vélték felismerni a francia kamara határozatában, amely ellen teljes fegyverrel vonulnak fel a konferencián.

A szoviet kívánsága az, hogy Besszarabia népe népszavazást utján döntsön el, hogy Oroszországhoz akar-e tartozni, vagy pedig Romániához. Az orosz delegátusok a népszavazást pártatlan és semleges ellenőrzés mellett akarnak végrehajtani. Ebből a szempontból nem hajlandók elfogadni pártatlan ellenőrzést.

Az új egyezmény április elején lép életbe. Tavaly és két évvel ezelőtt a régi egyezmény lejártakor, béremelést és más előnyöket követeltek a bányászok, de nem kapták meg, mire sztrájkba léptek. Eredményt azonban nem értek el.

A mostani egyezmény, bár csak Indiana, Illinois, Ohio-ra és Pennsylvania nyugati bányára vonatkozik, bátran nyitódhat fel, mintha az egész országra szólna, mert eddig még mindig elfogadta a többi bányavidék azt az egyezményt, amelyet az a központi testület kötött, amelybe a fenti államok tartoznak.

Érdekes, hogy az egyezmény elfogadása mellett és ellen egyaránt ugyanazon körzetből került ki a legtöbb szavazat. Ez a körzet Illinoisban van és száma 12. A bérskálát ügyében összesen ötezer helyi uniti tagsága szavazott le.

REPÜLŐ HADNAGYNAK BORZALMAS TRAGÉDIÁJA.

DETROIT, Mich., márc. 26. — Edward Samuel Lawyer detroit-i lakos, a tartalékos tiszt hadtestébe tartozó hadnagy, szörnyet halt tengeren, amidőn repülőgépe a lövővaksorlatok között lezuhant a repülőterre. Lawyer, aki gyakorolt repülőist volt, hirtelen lefele irányította gépét a célbába felé, amidőn a gép felmondta a szolgálatot és orral a repülőterre zuhant.

VONATRABLÁST HUSÍTOTT MEG A RENDŐRSÉG

A Pennsylvania vasúttársaság egyik személyvonatát akarták kirabolni a banditák.

HARC A BANDITÁKKAL.

Automobillal állították meg a banditák gépkocsiját.

PITTSBURGH, PA., márc. 26. — A Becks Run hídnál, Homestead gyárváros határánál ki akarták rabolni a Pennsylvania vasúttársaság egyik személyvonatát. A merényelt tervek végrehajtását azonban sikerült a vasúti detektíveknek és a pittsburghi rendőrségnek megakadályozni. Az volt a banditák terve, hogy ledobják a vonatról a postai acélsekrényt, amelyben 400.000 dollár készpénz szállított a vonat.

Eward J. Brophy, a pittsburghi rendőrség felügyelője és öt városi detektív megbeszélte, amidőn autójukkal elibe vágta egy gépkocsinak, amelyen az egyik bandita igyekezett a hídnál. Mindkét automobil összerúgott.

A rablómerényelt tervéről az American Railway Express egyik képviselője értesült. Azonnal segítséget kért a pittsburghi rendőrségtől. Jelentette, hogy értesülése szerint le akarják dobni a banditák a vonatról azt az acélsekrényt, amelyben 400.000 dollár van a vonat. A hídnál autót várta volna az acélsekrény, feltették volna rá és elszállították volna.

A vonatra, amely délután 1 órakor indult el Pittsburghból, husz detektív szállt fel. A Becks Run hídra is ment automobilon egy repülő osztag.

Brophy felügyelő észrevett egy nagy automobil a hid lábánál. A rendőrségi kocsit vagy 400 lábnyira vont meg tőle. A vonat a vonat tavarobogott a hídnál, hogy szokás szerint megállt volna a hídnál, a banditák automobilján száguldan látszott Clairton állomás felé.

Brophy osztaga földözöbe vetett az automobil s jelezte vezetőjéhez, hogy álljon meg. Mialatt az rá sem hederített, elibe ment a rendőri automobil. Mindkét kocsit összerúgott. A

ÚJ KORMÁNYT ALAKIT PASICS

BELGRÁD, március 26. — A Pasics kormány tegnap bukása után, amelyet a horvát nép függetlenségi harca idézett fel, a bukott miniszterelnök ma újból kísérleteket tett egy újabb minisztérium megalakítására.

Sándor király ma hosszabb tárgyalást folytatott Jovanoviccal, a szkupcaina elnökével s azután újból Nikolaj Pasicot bízta meg kormányalakítással.

A megbízás vállalása után Pasics tanácskozással kezdett a pártvezérekkel, hogy koalíciós kormányt élén vehesse át újra a kormányzást. A koalíció összetételét még nem ismerik.

Az sem bizonyos egyelőre, hogy sikerülni fog-e Pasics újabb kormányalakítási kísérlete. De akár sikerrel jár, akár fázardozással, akár nem, az új választások kiírását mindenképen valóságos zsinék tartják.

bandita autóntasa revolvert rántott, de mielőtt lehetett volna, lefogták és megbilincseltek. A banditakocsin pennsylvaniai engedélyszám volt, de az ülés alatt talált a rendőrség west virginiai engedélyszám táblát is.

Clairtonban elszállították a 400.000 dollárt tartalmazó acélsekrényt rendőri fedezet alatt a clairtoni First National Bankba, amelynek címére szólt.

Két gyanús embert, akik állítólag büntetési az automobilon elfogott banditának, letartóztatták a vonaton s átadták a clairtoni rendőrségnek.

Brophy rendőrfelügyelőnek két oldalbordaója tört el az automobil összerúgás alkalmával.

HÁROM NAPOS ÜNNEPET ÜL A GÖRÖG NEMZET

Tomboló lelkesedéssel ünneplik a dinasztia eltörését és száműzését.

A NÉPSZAVAZÁS DÖNT.

A kormány ellensége, Metaxas tábornok is Athénbe megy.

ATHÉN, március 26. — Három napig tartó ünnepségekben tombol a görög nép a Glücksburg dinasztia eltörése és a köztársasági államforma parlamentáris elfogadása alkalmából.

Athén fénykorban van. A vidéki városokban és várakban mindentől ünnepi a lelkesedés. A köztársasági kormányforma felállítását ugyan még az elővetkező népszavazás döntésétől tették függővé, de máris mindenki csaknem teljesen biztosra veszi a republikánus eszmék diadálát.

A kormány a lehető legroviódebb időn belül le fogja foglalni és kényszereladára fogja vinni a királyi család tagjainak börtönait.

Általános amnesztiát hirdet ki és Metaxas tábornok, az alkotmányos, vagy királypárti elemek vezére a jövő héten már szintén Athénben lesz.

A tábornokot száműzték, amikorra sikerletlen kísérletet tett a jelenlegi kormány megbuktatására.

BAZILIKA ÉPÜLT A TABOR HEGY TETEJÉN.

ROMA, márc. 26. — A palesztinai Galilea városában levő Tábor hegyen hatalmas templom építettek a világ katolikussai. A szükséges pénz nagyrészt az amerikai katolikusok adták össze. A bazilika már készen van s azt áprilisban valószínűleg fel is szentelik már. Amerikából nagy kiűdöttség érkezik erre az alkalomra.

COOLIDGE ELNÖK BIZTOSITJA A HÉLIUM MEZŐT

A döntést Work miniszter ajánlatára hozta meg.

FONTOS DÖNTÉS.

A héliummezőt nem lehet kibérelni.

WASHINGTON, március 26. Work belügyminiszter ajánlatára Coolidge elnök az ország első és egyetlen hélium mezejének, a hétézerezer szász akker területű utahi földrészt megkezelésére és ellenőrzésére rendelte el.

A hélium mező Emery mezejében van s hivatalosan Helium Reserve I. néven fog majd szerepelni.

Az elnök intézkedésére a mai naptól kezdve ezt a nagyszerű gáztérlelő földrészt elzárják a nagyközönség elől, ami alatt az értendő, hogy semmiféle magánéletről nem lehet eladni.

ESÍTÉS.

Írta: ...

NYÉKE

Írta: ...

CK R. ISTVÁN

Írta: ...

ECZET

Írta: ...

UCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

BUCKEY

Írta: ...

